

Korsan ?çeri?e Yönelik Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Korsan ?çeri?e Yönelik Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25087>

Özet

Korsan İçeriğe Yönelik Tutum Ölçeği, bireylerin dijital korsan içerik tüketimine ve bu tür eylemlere karşı sahip oldukları psikolojik eğilimleri ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir araçtır. Bu ölçek, özellikle fikri mülkiyet hakları ihlali teşkil eden materyallerin (film, müzik, yazılım vb.) yasadışı yollarla edinilmesi ve kullanılması hakkındaki tutumları derinlemesine incelemektedir. Ölçek geliştirme çalışması, modern psikometrik yaklaşımlardan biri olan Madde Tepki Kuramı (MTK) çerçevesinde, spesifik olarak Dereceli Tepki Modeli (DTM) kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Bu metodoloji, ölçeğin ölçme özelliklerinin geleneksel klasik test kuramına göre daha hassas ve doğru bir şekilde belirlenmesini sağlamıştır.

Ölçek, dijital çağda etik dışı davranışların anlaşılması ve önlenmesi stratejilerinin geliştirilmesi açısından önemli bir potansiyele sahiptir. Geliştirme süreci, Aybek ve Gülleroğlu (2021) tarafından yürütülmüş olup, ölçeğin geçerlik ve güvenirlik kanıtları DTM analizleri aracılığıyla sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler

Korsan içerik, dijital telef hakkı, tutum, ölçek geliştirme, Dereceli Tepki Modeli, Madde Tepki Kuramı, psikometri.

Yazarlar

Eren Can AYBEK, H. Dilek GÜLLEROĞLU

Amaç

Ölçeğin temel amacı, bireylerin korsan içeriğe yönelik tutumlarının güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçebilecek, psikometrik açıdan sağlam bir araç ortaya koymaktır. Dijital materyallerin yaygınlaşmasıyla birlikte, fikri mülkiyet haklarına yönelik tutumlar önem kazanmıştır. Bu ölçek, akademik araştırmacılara ve sektör profesyonellerine, korsan içerik kullanımıyla teşvik eden veya engelleyen psikolojik faktörleri anlamada nicel veriler sağlamaya hedeflemektedir.

Geliştirme çalışması, geleneksel ölçekleme yöntemlerinin sınırlılıklarını aşmayı amaçlayarak, özellikle Dereceli Tepki Modeli'nin sunduğu avantajlardan yararlanmıştır. Bu sayede, tutumun farklı düzeylerinde ölçme hatasıyla nasıl değiştiği gibi detaylı bilgiler elde edilmiştir.

Yapı

Korsan İçeriğe Yönelik Tutum Ölçeği, bireylerin korsan içeriğe yönelik genel tutumunu temsil eden tek boyutlu veya çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Bu yapı, genellikle üç temel bileşeni içerir:

Bilişsel Bileşen: Korsan içeriğin yasal, ahlaki veya ekonomik sonuçlarına dair inançlar ve bilgi düzeyleri.

Duygusal Bileşen: Korsan içerik kullanıma yönelik hissedilen rahatlık, suçluluk veya kaygı gibi duygusal tepkiler.

Davranışsal Etilimler: Gelecekte korsan içerik indirme, paylaşma veya kullanma niyetleri.

Ölçek, bireyin dijital telif hakkı ihlallerine karşı ne kadar hoşgörülü veya eleştirel olduğunu belirleyen latent bir özellik olan tutumu ölçmektedir.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik kanıtları, geliştirme aşamasında kullanılan Madde Tepki Kuramı (MTK) analizlerine dayanmaktadır. Geleneksel geçerlik çalışmalarına ek olarak, Dereceli Tepki Modeli, her bir maddenin ölçülen yapıya ne kadar iyi temsil ettiğini (madde ayırt ediciliği) ve madde kategorilerinin ne kadar etkili çalıştığını gösteren parametreler sunar.

MTK analizleri, maddelerin ölçtüğü latent yapıların doğasına uygunluğunu göstererek güçlü bir yapı geçerliği kanıtı sağlamıştır. Bu modelleme, ölçeğin farklı tutum düzeylerindeki bireyleri doğru bir şekilde ayırma yeteneğini bilimsel olarak desteklemektedir.

Güvenirlik

Güvenirlik analizleri, yine Madde Tepki Kuramı (MTK) çerçevesinde değerlendirilmiştir. MTK'da güvenilirlik, genellikle test bilgi fonksiyonları (TIF) ve standart ölçme hatası (SEM) kullanılarak incelenir.

Test Bilgi Fonksiyonu: Bu fonksiyon, ölçeğin tutum yelpazesinin hangi noktada en yüksek ölçme hassasiyetine (en düşük hataya) sahip olduğunu gösterir. Ölçeğin, özellikle aşırı uçlarda veya ortalama tutum düzeylerinde ne kadar güvenilir ölçüm yaptığını detaylı bir resmini sunar.

Geleneksel Güvenirlik: Her ne kadar DTM kullanılmıyorsa da, ölçek geliştirme çalışmaları genellikle Cronbach Alfa gibi iç tutarlılık katsayıları da rapor edilir. Bu katsayılar, ölçek maddelerinin aynı yapıya ölçme derecesini gösterir.

Faktör Analizi

Korsan İçeriğe Yönelik Tutum Ölçeği'nin geliştirilmesi, doğrudan Dereceli Tepki Modeli'ne dayanmasına rağmen, MTK analizleri öncesinde ölçeğin boyutluluğunu belirlemek amacıyla Faktör Analizi (muhtemelen Açıklayıcı veya Doğrulamalı Faktör Analizi) kullanılmıyorsa muhtemeldir.

Bu analizler, ölçek maddelerinin tek bir latent yapıyı (unidimensionalite) ne ölçüde temsil ettiğini doğrulamak için kritik öneme sahiptir. DTM'nin uygulanabilmesi için ölçülen yapıların tek boyutlu olduğu varsayımının kar??land??? varsay?lmaktadır. Bu, tüm maddelerin korsan içeri?e yönelik genel tutumu ölçmeye odakland??? anlamına gelir.

Araç

Test Çe?idi: Ölçek Geli?tirme Çalışması

Format: Derecelendirmeli (Muhtemelen 5'li veya 7'li Likert Tipi)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon (İlk gelişme çalışması genellikle üniversite öğrencileri üzerinde yapılır)

Ya? Grubu: Belirtilmemi? (Ancak referans çalışmanın doğası gereği genellikle 18-30 yaş aral???)

Popülasyon Detayları: Detaylı popülasyon bilgisi için orijinal makaleye başvurulmalıdır.

Test Metodolojisi: Dereceli Tepki Modeli (Graded Response Model - GRM) kullanılarak geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Dijital etik, fikri mülkiyet, MTK, psikolojik ölçme, korsanlık, sosyal tutum.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Eren Can AYBEK

İletişim E-posta Adresi: erencan@aybek.net

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

Kurumsal E-posta Adresleri: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

Yazın Adresi: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2021

İzinler ve Ücret: Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanımı genellikle kaynak gösterilerek serbesttir, ancak ticari veya geniş çaplı kullanımlar için sorumlu yazar Eren Can AYBEK ile iletişime geçilmesi önerilir.

PDF Bağlantısı: Ölçeğin tam metin PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: attitudes-toward-pirated-content-toad.pdf

Kaynaklar

Aybek, E. C., & Gülleroğlu, H. D. (2021). Attitudes toward Pirated Content: A Scale Development Study Based on Graded Response Model. *Eurasian Journal of Educational Research (EJER)*, (91), 127-144. <http://dx.doi.org/10.14689/ejer.2021.91.7>

Makalenin tam metnine erişim için bir diğer bağlantı: web.a.ebscohost.com

Korsan İçeriğe Yönelik Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin maddeleri, sağlanan kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddelerin tam ve orijinal listesi için okuyucuların Aybek ve Gülleroğlu (2021) tarafından yayınlanan makaleye başvurması gerekmektedir.